

de Kersttekst

door NEL VEERMAN

„Dus, jongens, eerst een zuiver rechthoekig stuk board uitzagen van 16 bij 24,” zei meneer Van Dijk nadat hij met de zesde klas de plannen voor de handenarbeidles van die middag besproken had.

Het was de laatste volle schoolweek voor de Kerstvacantie en ze zouden vanmiddag allemaal een tekst gaan maken om hun vader en moeder met Kerstmis cadeau te doen. Er mochten ook een paar regels van één of ander vers op staan, dat moest ieder voor zichzelf maar uitzoeken, maar natuurlijk wilde meneer eerst nog wel even weten wat je ging doen voor dat je de letters inbrandde. Een tekst inbranden met het elektrische brandapparaat en de boel dan versieren en verven!

Dat leek hun wel! En nauwelijks was meneer dan ook uitgesproken of de klas was in een timmermanswerkplaats veranderd. Ieder op zijn plaats aan de tafels op schragen had het druk met meten, zagen en schuren. Want pas als je stuk board perfect in orde was, mocht je verder gaan had meneer gezegd.

„Is 't zo goed, meneer?”

Ruurt Sevensma hield meneer van Dijk zijn keurig uitgezaagde board voor.

Meneer hield het even voor zich uit, fronste zijn wenkbrauwen.

„Ja, jij kunt wel verder gaan. Wat zet je er op?”

„De tekst die we voor Maandag moeten leren, tenminste, het eerste stuk er van.”

Mooi zo, dan eerst in de Bijbel opzoeken, in blokletters op een stukje papier en dan mij weer laten zien.”

Ruurt werd al haast van zijn plaats gedrongen door een ander, die evenveel haast had als hij.

„Kalm een beetje Rein, ieder op z'n beurt,” vermaande meneer.

Rein haalde zijn schouders op. 't Was tussen Ruurt en hem vaak een stille wedstrijd wie van de twee het eerst aan de brander zou zijn. Of aan het potje met vernis of wat er ook maar aan de orde was. Ze waren allebei vlug en handig en de één wou voor de ander niet onder doen.

Intussen had Ruurt een Bijbel uit de kast gehaald. Aan een klein tafeltje bij de muur zocht hij de tekst op Jesaja 9:5. Toen schreef hij heel nauwkeurig op zijn blaadje:

Want een Kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijn schouder.

Toen hij er mee naar meneer liep, zat Rein nog te schrijven. Ziezo, dan was hij nummer één aan het brandapparaat. Als hij het goed overgeschreven had tenminste. Maar dat zou wel.

Toen de bel van vier uur ging, stond de tekst keurig ingebrand en Ruurt zat aan een ontwerp voor een versiering.

* *

Want een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijn schouder...

Achter elkaar prevelt Ruurt de woorden die hij Maandag op school op zal moeten zeggen.

Meneer heeft van de week de tekst uitgelegd en toen heeft Ruurt heel veel gezien.

Eerst keek hij in een schemerige ruimte. Er hing een geur van hooi en van beesten. En in de donkere hoeken hoorde je gesnuif en gestamp en geschuifel. Ergens tegen de muur stond een omgekeerde kist. Daarop stond een brandend lampje, je weet wel, zo'n leuk Oosters lampje, net een klein trekpotje. En als je heel goed keek zag je een klein eindje daar vandaan in de halve schemer een houten ding staan, het leek wel de gereedschapskist van een timmerman. Er staken sprietten hooi over de rand heen. En in een holletje in het hooi lag het Kind, in doeken gewonden. Ruurt heeft eens een plaatje gezien van zo'n in doeken gewonden kind. Het was van top tot teen in lange repen goed gewikkeld, zodat het geen armpje of beentje bewegen kon. Alleen het gezichtje was open gelaten. Dat was zo de gewoonte van de Oosterse moeders in die dagen, had meneer gezegd. Ieder klein kindje werd zo ingepakt. En het Kind, de Here Jezus, was immers in niets te onderscheiden van andere kinderen die in die dagen geboren werden?

Ja, dat was het Kind. En de Zoon was een jongen, zowat zo oud als Ruurt. Maar hij zag er heel anders uit. Lang zwart krulhaar. Blote voeten in sandalen. Een kort kleed tot aan z'n knieën en een soort riem om z'n middel die het kleed bij elkaar hield. Een jongen die van spelen hield zoals iedere jongen, zei meneer. Misschien deed hij met de andere jongens van het dorp, wie het verste een steen weg kon gooien. Misschien had hij met andere jongens samen een hol ergens in de buurt van Nazareth. Dat kon zijn. Maar Ruurt zag de Zoon altijd midden tussen een groep ernstige oude mannen staan die hun baardige gezichten naar hem overbogen. Want de Zoon sprak met hen over dingen, waarover jongens van twaalf jaar gewoonlijk niet spreken. Het ging over de God van Israël. Jezus noemde hem: Mijn Vader. En daarom was hij: de Zoon.

En omdat hij de Zoon van God was, was de heerschappij ook op Zijn schouders. Dat was het moeilijkste om te zien. Maar je dacht toch aan een stralende gedaante die op de wolken van de hemel stond. Een licht kleed viel in zware plooiën van Zijn schouders. Hoewel Hij zo hoog boven de aarde stond, was het of Zijn ogen je van dichtbij aanzagen. Hij hief Zijn rechterhand in de hoogte en alle mensen zagen naar Hem op. Want Hij was Koning tot in eeuwigheid.

* *

Maandagmiddag. Woensdag begint de vacantie. Je kunt het al zo echt merken in school. Ja, je kunt het zelfs zien aan de rij, waarin ze de school binnen komen. Nauwelijks zijn ze de deur binnen of iedereen krijgt haast om bij zijn kapstok te komen. Ter-

wijl je toch eigenlijk niks geen zin meer hebt in de hele school! Maar vanmiddag heeft iedereen wel zin. De tekst moet worden afgemaakt.

Ruurt heeft zijn versiering klaar op papier. Het is een hoekmotief dat rechts boven en links beneden wordt aangebracht. Meneer heeft hem nog een paar dingen laten verbeteren maar nu mag het er op. Rein had het dadelijk zo goed als in orde. Nu zullen ze toch nog zowat gelijk zijn. Gelukkig, aan de andere tafel is nog niemand zo ver, dan kunnen ze de brander van de anderen ook gebruiken.

Mooi wordt het, vindt Ruurt. Nu nog de verschillende vakken invullen met ecoline. Fijn kan die vent het, dat is waar!

Maar nu opgepast, want dat invullen van de kleuren is een secuur werkje.

Meneer komt even kijken.

„Denk er aan, jongens, kleur voor kleur afwerken” waarschuwt hij. Meneer weet het wel, ze willen immers altijd dadelijk zien, hoe het wordt.

Ruurt en Rein werken ingespannen door.

„Jongens, ik laat jullie even alleen hoor!” klinkt meneers stem bij de deur. „Ik moet even in de vijfde klas zijn.”

Zo gaat het zo vaak. Maar ze zijn hier immers de hoogste klas en werken gewoon door, met of zonder meneer.

Ruurt vult maar in. Groene vlakken en nog eens een hoekje groen hier en een hoekje daar...

„Jô, geef mij dat groen es even,” zegt Rein naast hem.

Ruurt doet net of hij niets hoort.

„Toe jô,” zegt Rein weer, „geef is hier. of dacht je dat jij er patent op had.”

„Je moet nog rood,” zegt Ruurt kortaf.

Dat zal jij weten. Geef hier dat groen zeg ik je!” Rein grijpt naar het flesje groen.

„Blijf af,” zegt Ruurt. En meteen geeft hij met zijn elleboog zijn buurman 'n stomp in z'n borst.

Rein wordt woedend.

„Geef je het hier, ongeluk” schreeuwt hij. Hij trekt Ruurt aan zijn arm om het potje te pakken te krijgen.

„Laat je los” snauwt Ruurt terug. Hij is opgestaan van z'n stoel en timmert Rein op z'n arm. Dan laten ze allebei het inktpotje los. Er kletteren een paar stoelen op de grond.

Niemand werkt meer.

„Zet 'm op Ruurt” roepen een paar jongens. „Geef 'm een watjekou, Rein,” roepen een paar anderen.

Rein is zo sterk als een beer. Hoe zal dat aflopen!

Dan, opeens, staat meneer weer in de klas.

In allerijl schiet iedereen weer naar zijn plaats terug. Alleen de vechtenden merken niets, voor dat ze de stem van meneer Van Dijk horen:

„Zeg, willen jullie elkaar es één-twee-drie loslaten.”

Met vuurrode koppen en verwarde haren komen ze overeind.

„Ja meneer, hij...” hijgen ze allebei.

„Ja meneer,” zegt meneer Van Dijk, „kijk maar eens wat jullie gedaan hebben.” Hij wijst naar de werktafel. Het potje groene ecoline is omgevallen. Er ligt een plas donkergroen op Ruurt z'n tekst. Met het werk van Rein is niets gebeurd.

„Als je blijft,” zegt meneer. Zijn vinger wijst naar de linker en rechter hoek voor in de klas.

„Om vier uur dan maar verder. Kees, ruim jij die rommel eens even op.”

Ze lopen ieder naar hun hoek. Onderweg kijken ze elkaar nog eens aan als een paar honden die net gevochten hebben en nu allebei aan de riem elkaar wel opnieuw te lijf zouden willen gaan.

„Wacht maar, jongetje,” denken ze allebei.

„Wacht maar, na schooltijd!”

* *
*

Ja, na schooltijd.

Daar sta je dan voor meneer en je hebt niet veel in te brengen als hij je zo'n beetje van onder z'n wenkbrauwen aankijkt.

„Welke tekst had jij er eigenlijk op staan Rein?” vraagt meneer dan.

Rein staat met zijn armen over elkaar geslagen. Zijn rechtersvoet tikt op en neer op de grond. Zijn ogen kijken over meneer heen.

„Nou?” zegt meneer.

Rein zwijgt en tikt maar met zijn voet op de grond.

„Nou,” zegt meneer weer. En je kunt aan zijn stem horen dat het nu menens is.

Dan slaat Rein zijn ogen neer.

„Ere zij God in den hoge en vrede op aarde, in mensen een welbehagen,” rammelt hij dan.

„En jij Ruurt?”

„Want een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijn schouder.”

Meneer schudt even zijn hoofd.

„Zo,” zegt hij dan. „En zo gaan jullie nu Kerstfeest vieren. Je maakt een prachtige tekst en slaat elkaar ondertussen bont en blauw. Je hebt het Kerstfeest al bedorven voor het er is.”

Weer is het even stil.

De twee jongens zien alleen maar de planken van de vloer, grauwe planken met richels vol vuil er tussen.

„Weet je wat het is,” gaat meneer dan verder. „Eigenlijk doen wij dat allemaal. Wij hebben het Kerstfeest al bedorven voor het er is. Maar toch komt het terug, ieder jaar weer. Juist omdat wij het altijd weer bederven laat God het ons ieder jaar weer opnieuw vieren. Wij hebben het allemaal zo nodig, jullie en ik ook. Begrijp je dat nu?”

Ze knikken, allebei.

En toch moppert Ruurt nog in zichzelf „laat die vent dan ook met zijn handen van mijn groene inkt afblijven.”

„'t Is jammer van jouw tekst Ruurt.”

„Ja meneer.”

„Heb je nu nog even tijd?”

„Ja meneer.”

„Ik ben nog niet weg. Zo lang kun je hier blijven om hem over te maken als je dat wilt.”

Het is maar gelukkig, dat Rein veel eerder naar huis gaat. Ruurt weet eigenlijk niet of hij zijn handen wel thuis zou kunnen houden. Kijk dat brutale joch nu maar es weer!

„Mag ik mijn tekst meenemen, meneer?”

„Nee,” zegt meneer. „Niet voordat Ruurt klaar is.”

„Ook goed,” zegt Rein onverschillig.

Ruurt is opnieuw aan de gang gegaan.

„Trek je ouwe plankje maar even om,” zegt meneer, „dat was goed.”

Ruurt gaat stil zijn gang. Zijn gezicht staat nog gespannen. Want eigenlijk is het toch gemeen, dat hij die inkt over z'n werk gekregen heeft en Rein niet. Je schiet natuurlijk wel lekker op in je eentje maar wat had dat joch aan zijn inkt te maken!

„Nou Ruurt, ik weet niet hoe jij er over denkt,” zegt mijnheer eindelijk, „maar het is al vijf uur geweest en ik ga naar huis. Laat nog es even kijken... Zo, dat staat er al weer netjes op.”

Dan pakt hij Ruurt bij zijn kuif zodat Ruurt hem wel aan moet kijken.

„Je bent het er nog niet helemaal mee eens hè, zeg eens eerlijk?”

„Nee meneer,” zegt Ruurt.

„Nu moet je eens goed luisteren,” zegt meneer. „we zijn hier maar zo met z'n tweeën, luister nu eens.”

Dan leest hij langzaam de tekst op. „Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijn schouder.”

„Dat is muziek, Ruurt, feestmuziek uit de hemel. Probeer nu eens, of je die muziek niet mee kunt zingen. Dan vergeet je Rein en die vlek en je extra werk en dan ben je alleen maar blij, enkel maar blij.”

Het is wonderlijk. Nu meneer het zegt is het ook zo.

„Jij krijgt morgen nog eens een extra half uurtje van me,” zegt meneer, „en dan komt het wel klaar. En nu fluks opruimen.”

In een ogenblik van tijd heeft Ruurt de zaak aan de kant en even later rent hij het schoollokaal uit. „Want een Kind is ons geboren.” Dat is muziek heeft meneer gezegd. En zo is het ook.

En met iets van die muziek in zijn hart loopt Ruurt de weg naar huis.

G. KROMDIJK

SNEEUW IN DE TUIN

Wil je er vooral om denken dat niet alle planten winterhard zijn en dat het nodig is hen iets af te dekken; dat geldt speciaal voor verschillende anemone-soorten en ook voor de anchusa's en de vuurpijlen. Struikrozen zijn ook niet helemaal winterhard. De laatste jaren hebben ze best zonder bedekking doorstaan, doch het is niet gezegd dat we nu weer zo'n zachte winter krijgen en die struikjes zijn toch veel te duur om ze zo maar dood te laten vriezen. Dat dekken is heus niet zo ingewikkeld. Spit van onderen tegen de struikjes maar wat grond aan; het hout dat er bovenuit komt kan de vorst wel verdragen. Onder de grond – juist onder de oppervlakte – zit de veredelingsplaats en dat is de zwakke plek en die moet men zo veel mogelijk beschermen.

De meeste planten vinden het wel prettig indien ze door een dikke laag sneeuw zijn bedekt. Laat die rustig liggen. Ze beschermt hen prachtig tegen strenge vorst. Alleen groenblijvende planten en sparretjes en dennen houden niet van die dikke sneeuwvracht; de takken buigen dan geheel door en het is helemaal niet denkbeeldig dat ze afbreken en dan is de sierwaarde verloren. Sla er maar voorzichtig met een stevige stok tegen; de meeste sneeuw valt er dan wel af. Denk ook om de vogels. Maak een plek in de tuin sneeuwvrij en strooi hierop wat voer.